Esiet sveicināti, cien. Domātāji par domāšanu!

Šodien 2021.gada
9.novembris,
turpinām kursa 1.daļas
trešo nodaļu
«Lielo Domu sistemoloģija»
Trešā tēma
«SABIEDRĪBA kā sistēma»

Līdz ar to noslēdzam
arī kursa 1.daļu
«Sistēmiskā domāšana»

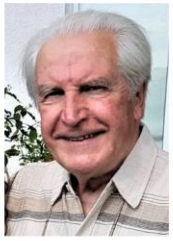

andris.broks@lu.lv
https://blogi.lu.lv/broks/

Latvijas Universitāte,
LU emer. prof., Dr.fiz.
ANDRIS BROKS

Izvēles kurss
«DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA»

2021/2022. studiju gada 1. semestris

Desmitās studiju darba nedēļas tēma :

«SABIEDRĪBA kā sistēma»

Attālināta tiešsaistes interaktīvā saziņa 10_DS(1)21-22 9.11.21

LU nodrošinātajā Microsoft Teams sistēmā

Visi DS(1)21-22 rudens semestra patstāvīgajam studiju darbam piedāvātie materiāli pēc notikušajām attālinātās tiešsaistes lekcijām/semināriem ir pieejami kursa materiālu krātuvē šeit -

aktīvā saite - https://failiem.lv/u/87kykmyhk

Desmitās tēmas studiju materiāli ir pieejami interneta vietnē šeit – aktīvā saite - https://failiem.lv/u/v8nmvgq4j

Studiju darba 10.nedēļā noslēdzam kursa un pētījuma 1.daļu

Esam no prakses pacēlušies līdz sistēmu teorijas ābecei un pēc tam, nu jau apzināti sekojot sistēmu teorijas pamatatziņām, nolaidušis atkal praksē – Lielo Domu sistemoloģijā.

SISTEMOLOĢIJA – sistēmiskās domāšanas **vispārīgā sistēmu teorija praksē**

Sākam attālinātās tiešsaistes saziņas pirmo posmu

CILVĒKS viņa Domu pasaulē atveidojas kā SISTĒMA,
kuras iekšējo vidi kopsaistībā veido MIESA un GARS
(kur miesu kā fizisku vidi zinātniski apraksta jeb modelē FIZIOLOĢIJA, bet garu kā garīgo jeb domu vidi smadzenēs zinātniski apraksta jeb modelē PSIHOLOĢIJA.

Varam teikt, ka CILVĒKS kā materiālās pasaules daļa ir APGAROTA MIESA

Cilvēka GARĪGUMS apziņas līmenī raksturojas kā jūtu, prāta un gribas kopveselums – SISTĒMA

Prāts pamato
Jūtas iedvesmo ▲ **Griba īsteno**

Veselais saprāts virs instinktiem

DZĪVA cilvēka ārējā vielu un informācijas aprite

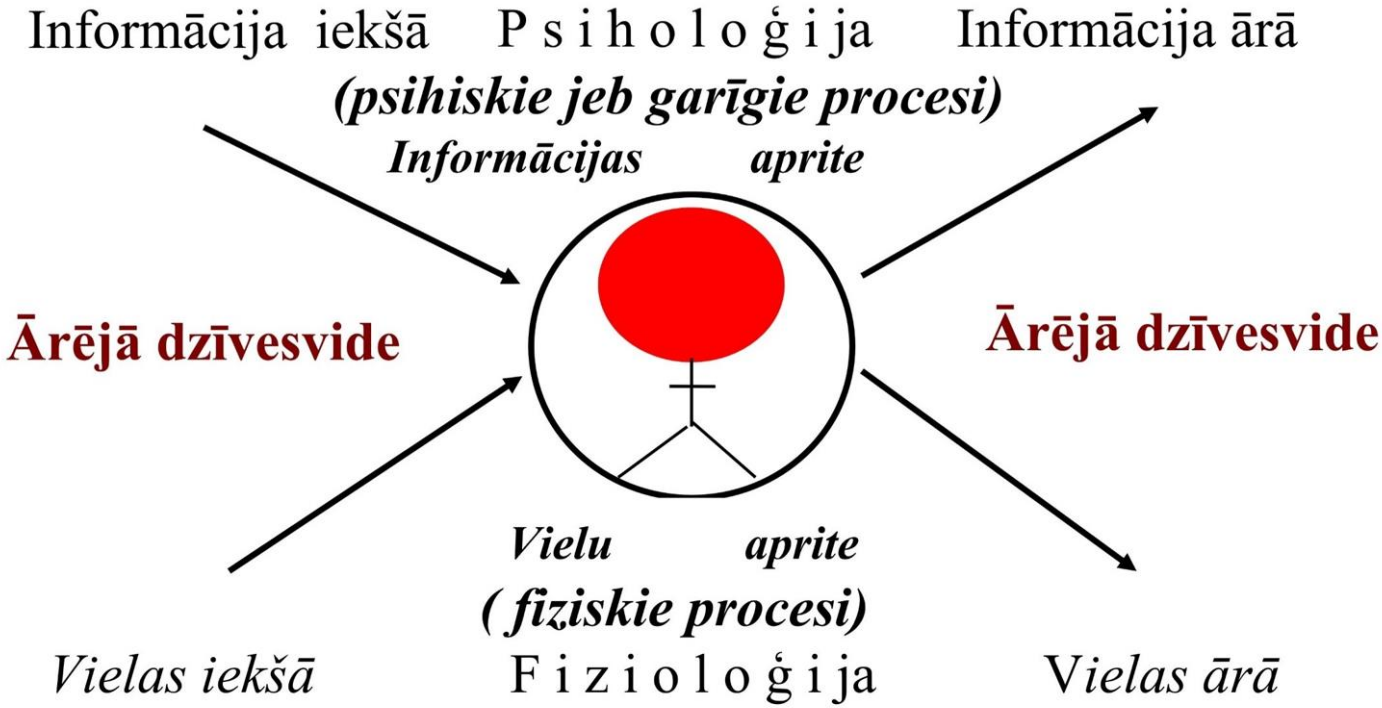

Cilvēka Domu pasaule ir duāla :

1) **reālās domas ir dzīves <u>praksē</u> sajūtamo /novērojamo Visuma parādību atveidi, kas sastāda cilvēkiem zināmo Visuma daļu;**
2) **nereālās jeb imaginārās domas ir cilvēku dzīves praksē nenovēroto, bet <u>teorētiski</u> iedomāto Visuma parādību atveidi.**

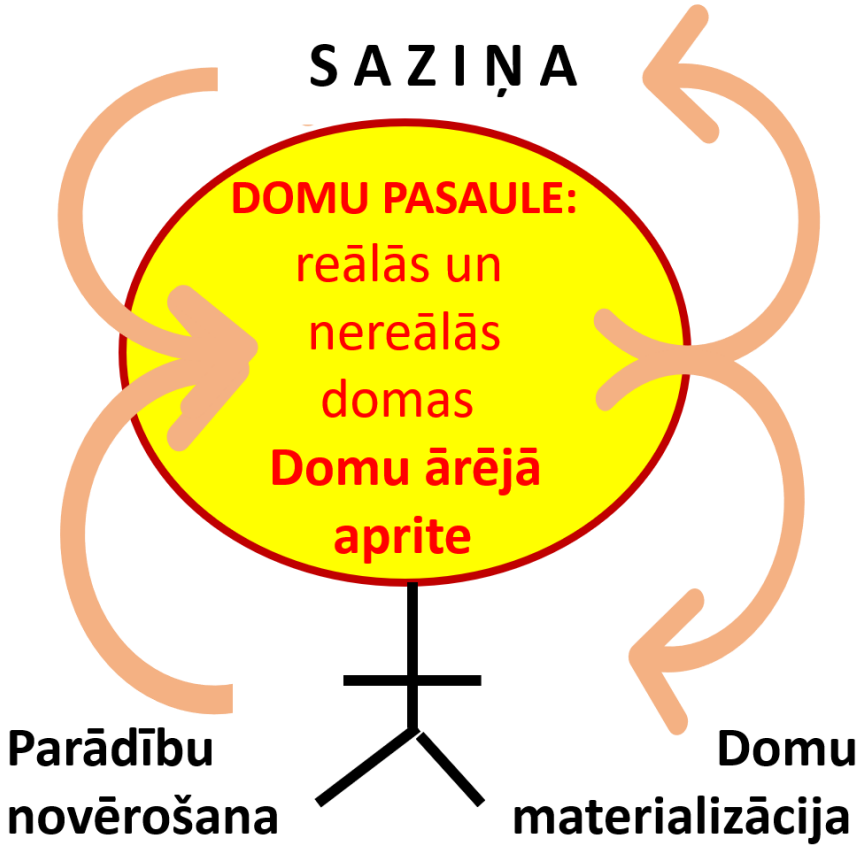

Cilvēka DZĪVE – tā ir Cilvēka pastāvēšana jeb attīstība mainībā kā procesuāla sistēma

CILVĒKS - Visuma Materiālās pasaules daļa:
parādība jeb lieta – doma – vārds –SISTĒMA

CILVĒKA DZĪVE kā SISTĒMA -
tas nozīmē
sistēmas CILVĒKS
vispārīgo īpašību konkretizāciju

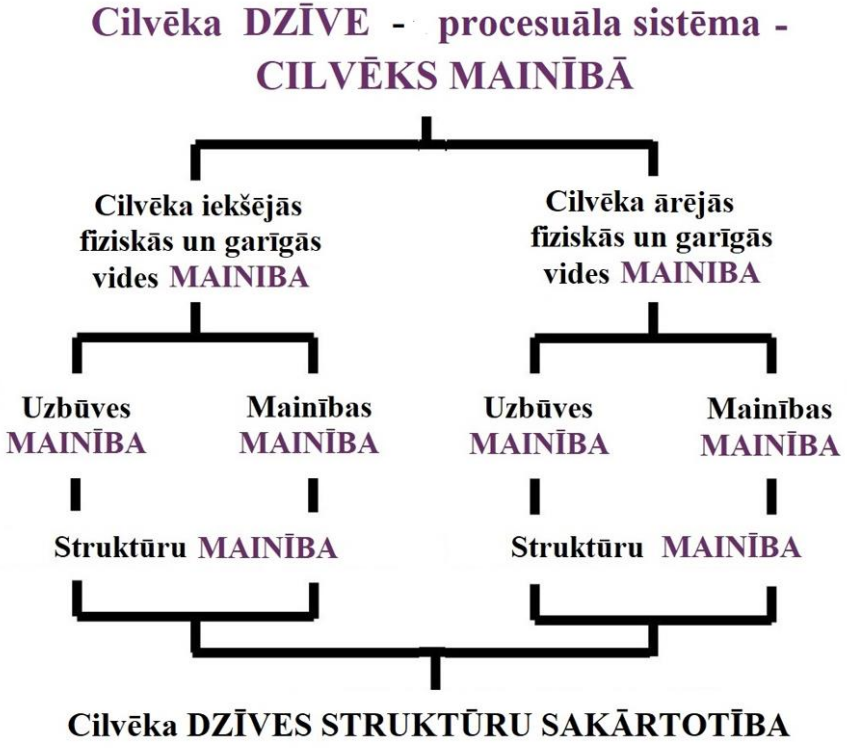

Cilvēka DZĪVE – tas ir Cilvēka pastāvēšana mainībā,
kuru raksturo šīs mainības sakārtotība laikā –
mainības struktūrdaļu horizontālā un vertikālā kopsaistība

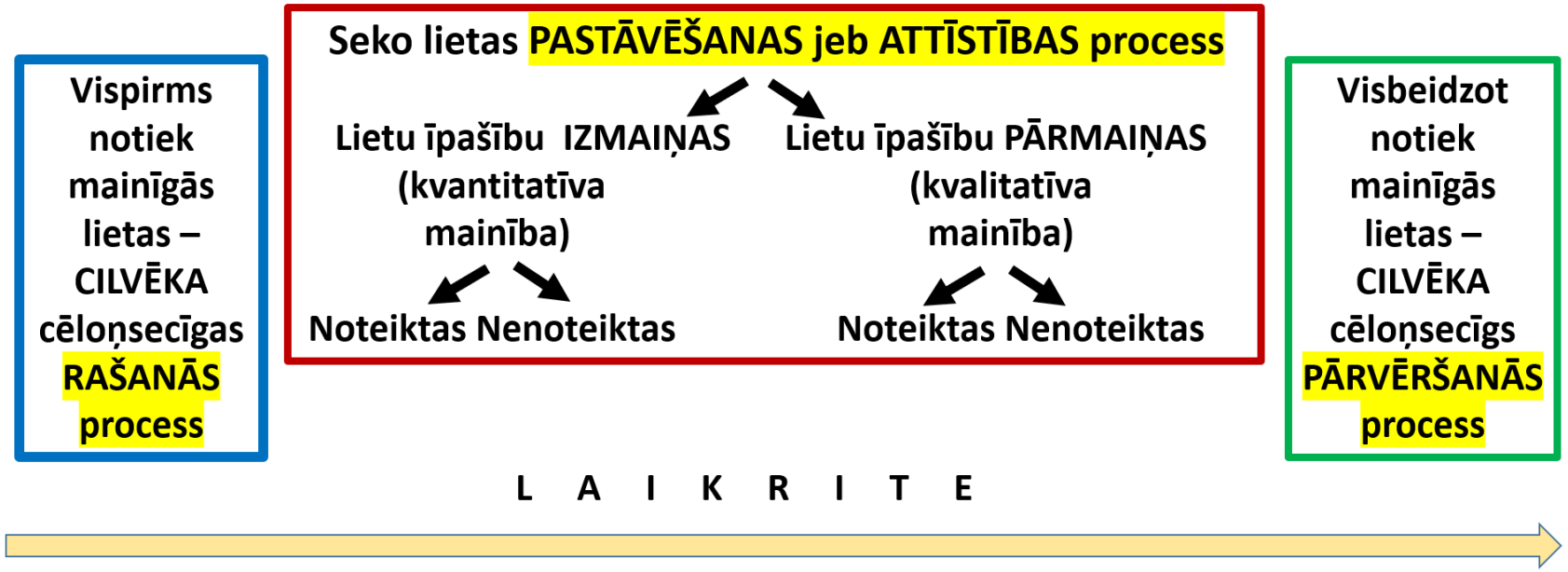

DZĪVE kā kopsaistītu daļu veidots veselums - SISTĒMA citu veselumu veidotajā sistēmas ārējā vidē

DZĪVE – cilvēka dzīves vajadzību apmierināšanas process

VAJADZĪBAS : garīgās un fiziskās

LĪDZEKĻI :
- finansu līdzekļi (nauda)
- materiālie līdzekļi (manta, t.sk.tehnika)
- ziņas jeb informācija
- cilvēks Pats (garīgais spēks, enerģija un fiziskais spēks, enerģija)
- telpa
- laiks

Bauda – atgriezeniskā saikne cilvēkdarbību vadībā

(pārbaude, kontrole, uzraudzība)

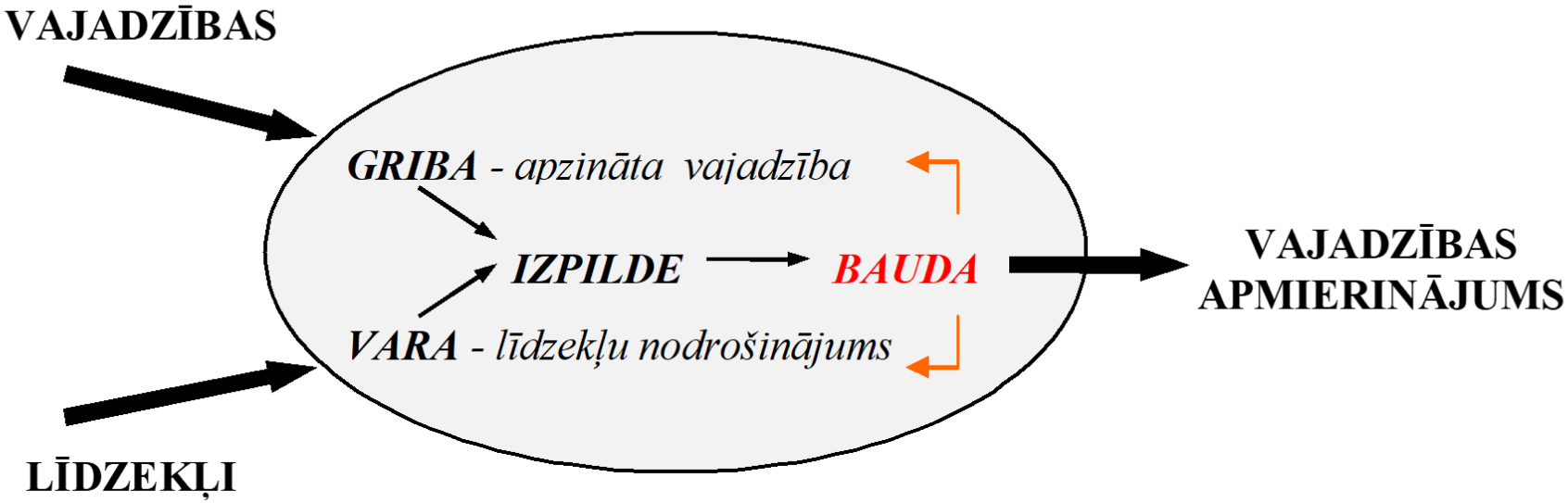

Mērķtiecīgu cilvēkdarbību vadības process
(t r ī s vērtēšanas mērķtiecīgas darbības apdomā)

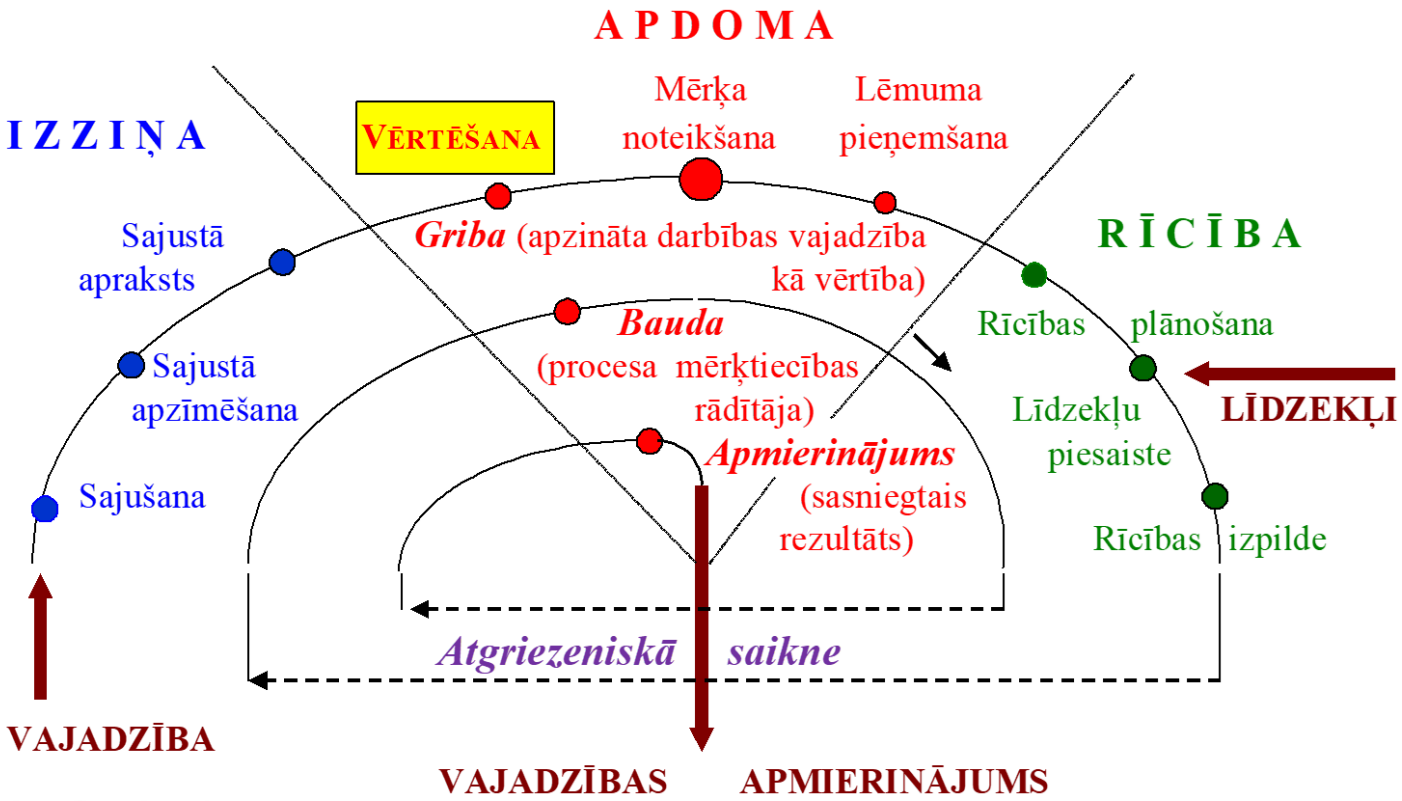

Klāt šīsdienas attālinātās tiešsaistes tikšanās otrais posms -

kādi ir Jūsu JAUTĀJUMI, IEROSINĀJUMI?

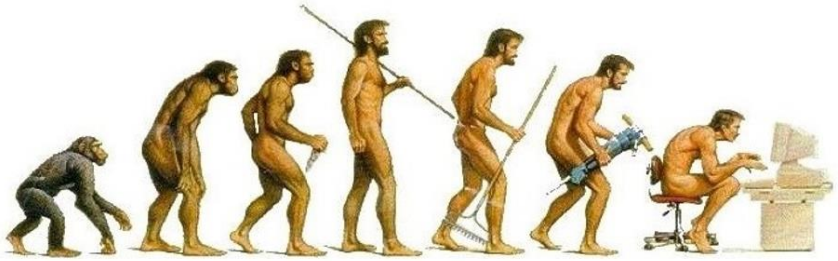

Mans jautājums :

kādas pašlaik ikvienam no Jums ir radušās atziņas par sistēmu teorijas ābeces atziņu izmantošanu Lielo domu sakārtotā jeb sistēmiskā apzināšanā?

KĀPĒC šāds jautājums?

Paškontrolei! Noslēdzot kursa un pētījuma 1.daļu, derētu vēlreiz pievērst uzmanību faktam, ka šī daļas iekšējā struktūra tāpat kā viss kurss un pētījums kopumā atbilst universālajai cilvēkdarbību struktūrai IZZIŅA – APDOMA - RĪCĪBA

Sākam attālinātās tiešsaistes saziņas trešo posmu

S A B I E D R Ī B A kā Lielo Domu veidotās sistēmas apakšSISTĒMA

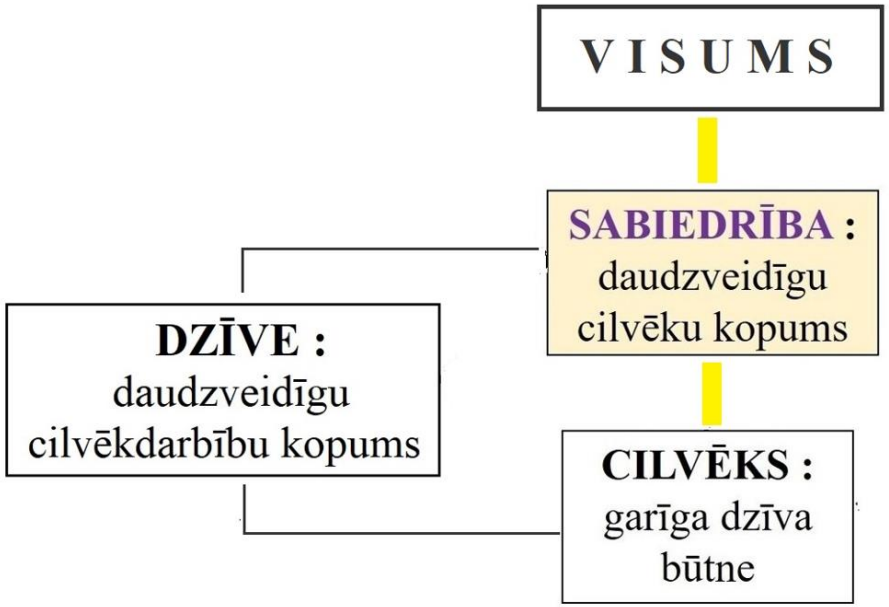

SABIEDRĪBA kā S I S T Ē M A –

kopsaistītu daļu veidots veselums savā ārējā vidē

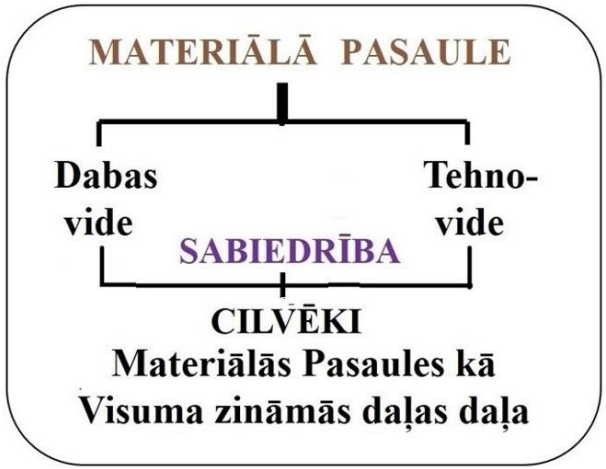

Cilvēks DZĪVO sabiedrībā,
sabiedrība DZĪVO kopsaistībā
ar dabas vidi un tehnovidi
Materiālajā Pasaulē

CILVĒKS, DZĪVE, SABIEDRĪBA kā sistēmas Cilvēka Domu Pasaulē

CILVĒKS – Visuma daļa – parādība kā mainīga lieta – garīga dzīva būtne

SABIEDRĪBA – Visuma daļa – parādība kā mainīga lieta – daudzveidīgu cilvēku kopums

CILVĒKA un SABIEDRĪBAS D Z Ī V E kā konkrētu procesuālo sistēmu apraksts jeb modelis iekļaujas Visuma hierarhiskajā struktūrā

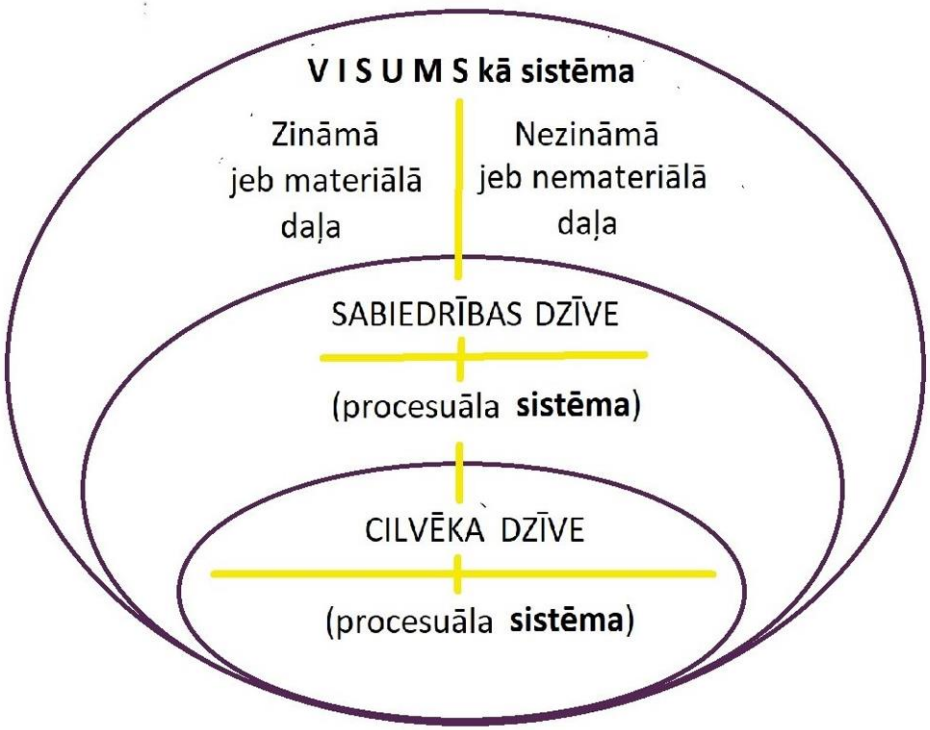

SABIEDRĪBAS kā sistēmas UZBŪVE,
kuru raksturo noteikta telpiskā struktūra sabiedrības
struktūrdaļu horizontālā un vertikālā kopsaistība

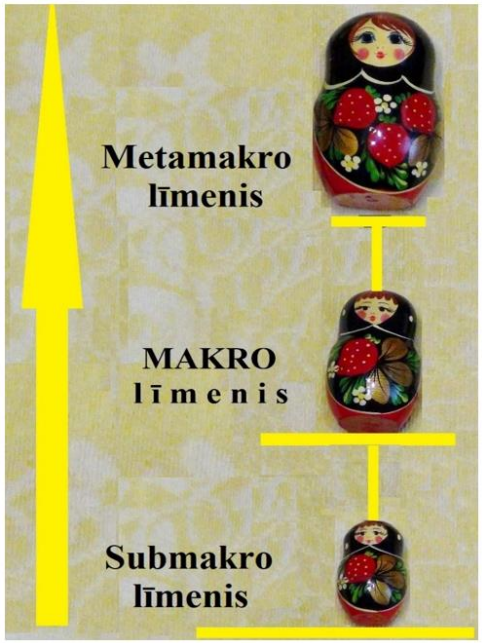

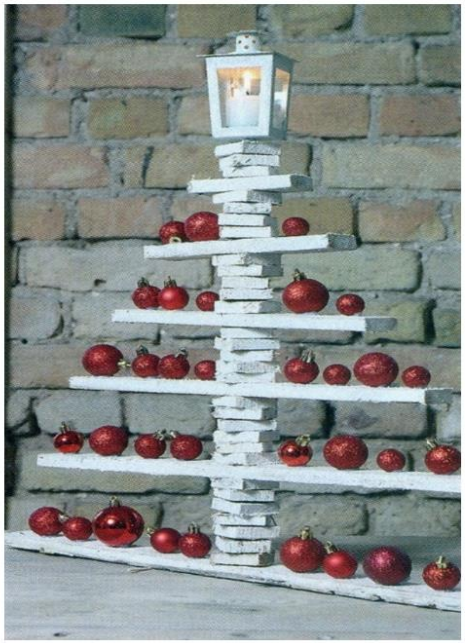

SABIEDRĪBAS DZĪVE – tā ir Cilvēku SADZĪVE,

kuru raksturo dzīves kā mainības sakārtotība laikā –

mainības struktūrdaļu horizontālā un vertikālā kopsaistība

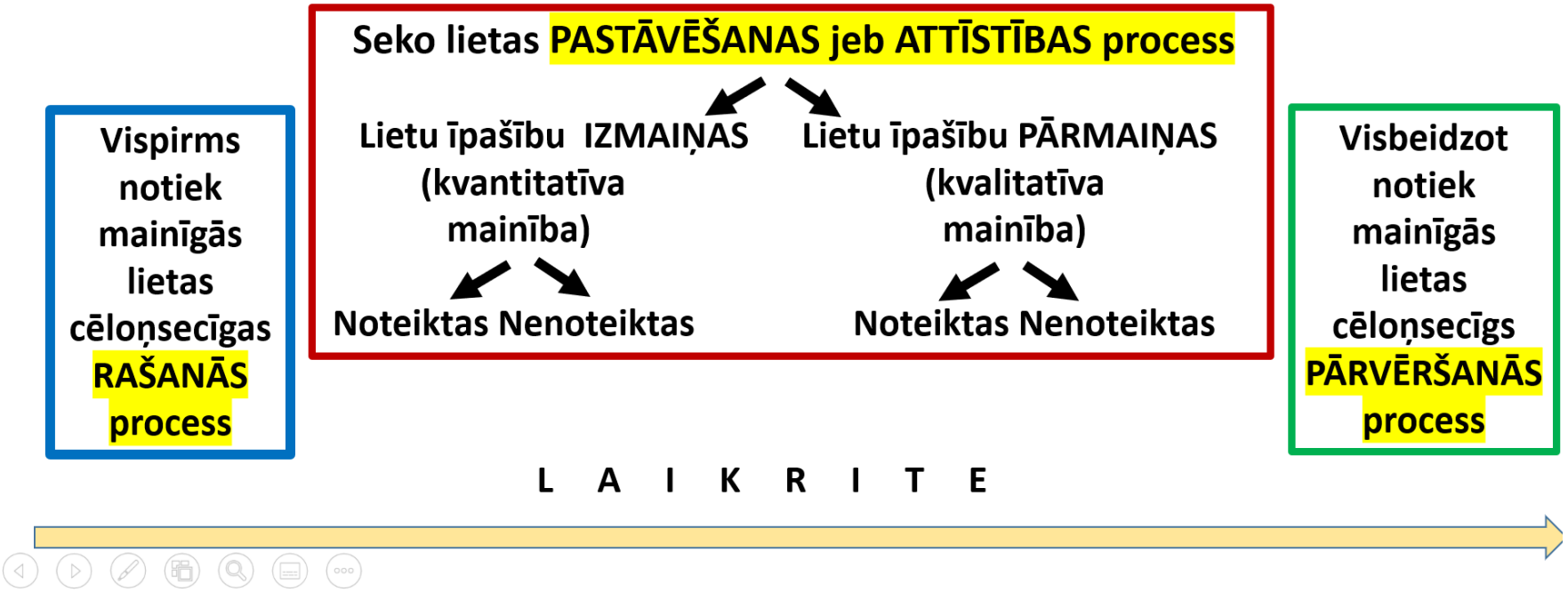

CILVĒKA un SABIEDRĪBAS garīgās dzīves teorija un prakse - Cilvēka un Sabiedrības PSIHOLOĢIJA

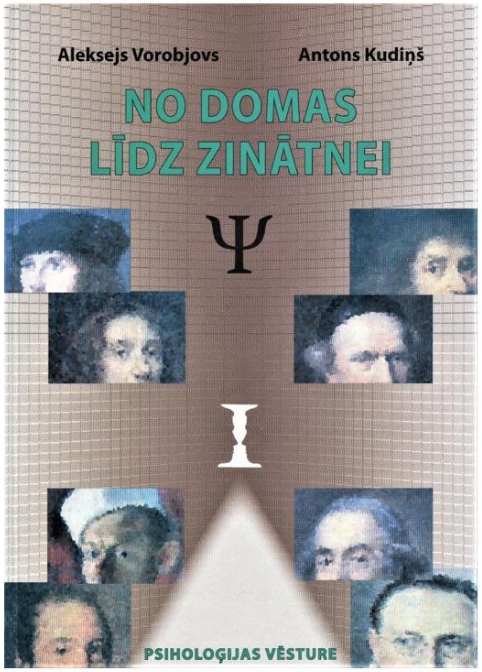

Rīga, 2005

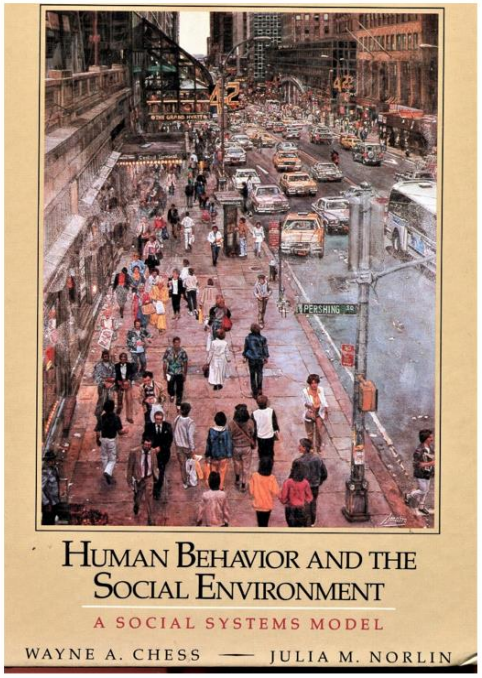

USA Massachusetts, 1988

Maskava,1975 – Rīga,1978

CILVĒKS –	**SABIEDRĪBA –**	**D Z Ī V Ī B A –**
garīga **dzīva būtne** kā SISTĒMA	daudzveidīgu Cilvēku kopums kā SISTĒMA	**visu dzīvo būtņu specifiska īpašība**

Visas dzīvās būtnes viņu dzīvē vieno divas fundamentālas parādības: **fiziskās vides un informācijas *iekšējās un ārējās aprites* procesi.** Tieši šie procesi raksturo dzīvo būtņu galveno īpašību, kuru apzīmē lietvārds **«DZĪVĪBA».** Proti, dzīvā būtne ir būtne, kuru raksturo īpašība, kuru raksturo vārds «dzīvība». Vārds «dzīvot» kā darbības vārds savukārt apzīmē šīs īpašības īstenošanos dzīvās būtnes darbībā kā procesā, kuru savukārt apzīmē lietvārds «dzīve».

Īpaša, visām dzīvajām būtnēm raksturīga, ir ģenētiskās informācijas aprite. Taču tikai dzīvniekiem ir raksturīga informācijas aprite kā domu aprite gan viņu nervu sistēmā, gan saistībā ar citiem dzīvniekiem. Un, visbeidzot, tikai augsti attīstītajiem dzīvniekiem, kurus sauc par cilvēkiem, domu aprite īstenojas arī vārdiskajā formā. Cilvēku vārdiskā saziņa ir cilvēku kopdzīves sabiedrībā pamatu pamats.

Dzīvību raksturojošie procesi –

fiziskās jeb lietu vides un **garīgās** jeb domu vides *iekšējā un ārējā* a p r i t e

īstenojas gan C I L V Ē K Ā, gan S A B I E D R Ī B Ā .

CILVĒKS sabiedrībā, SABIEDRĪBA Materiālajā Pasaulē

Cilvēka un Sabiedrības apzinātā - apziņas vadītā DZĪVE

CILVĒKS –
garīga dzīva būtne
«ES»

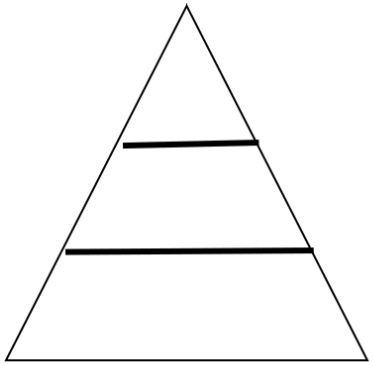

PRĀTS

JŪTAS

GRIBA

CILVĒKA un SABIEDRĪBAS

G A R Ī G U M S

Par ko un kā domājam, tā dzīvojam!

Prāts pamato

Jūtas iedvesmo

Griba īsteno

PRĀTS

JŪTAS

GRIBA

SABIEDRĪBA –
garīgu dzīvu būtņu
kopums «MĒS»

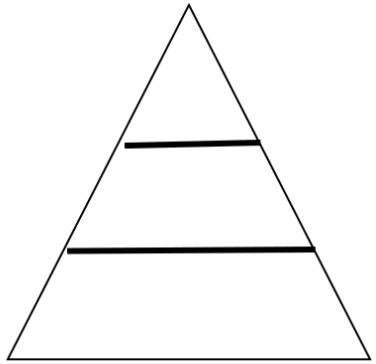

Saprātīgais Cilvēks –
apziņa virs
instinktiem

PSIHOLOĢIJA,
FIZIOLOĢIJA

CILVĒKS un SABIEDRĪBA
dzīvo fizisko un garīgo dzīvi
to kopsaistībā

Saprātīga Sabiedrība –
apziņa virs
instinktiem

SOCIOLOĢIJA, EKOLOĢIJA

SABIEDRĪBAS dzīves H I E R A R H I J A -

Sabiedrības garīgās un fiziskās d z ī v e s hierarhijas l ī m e ņ i : vertikālā un horizontālā sabiedrības dzīves struktūra

Ikviena cilvēka un sabiedrības dzīves līmeni raksturo šim līmenim atbilstošā dzīves vērtību kā apzināto vajadzību sistēma

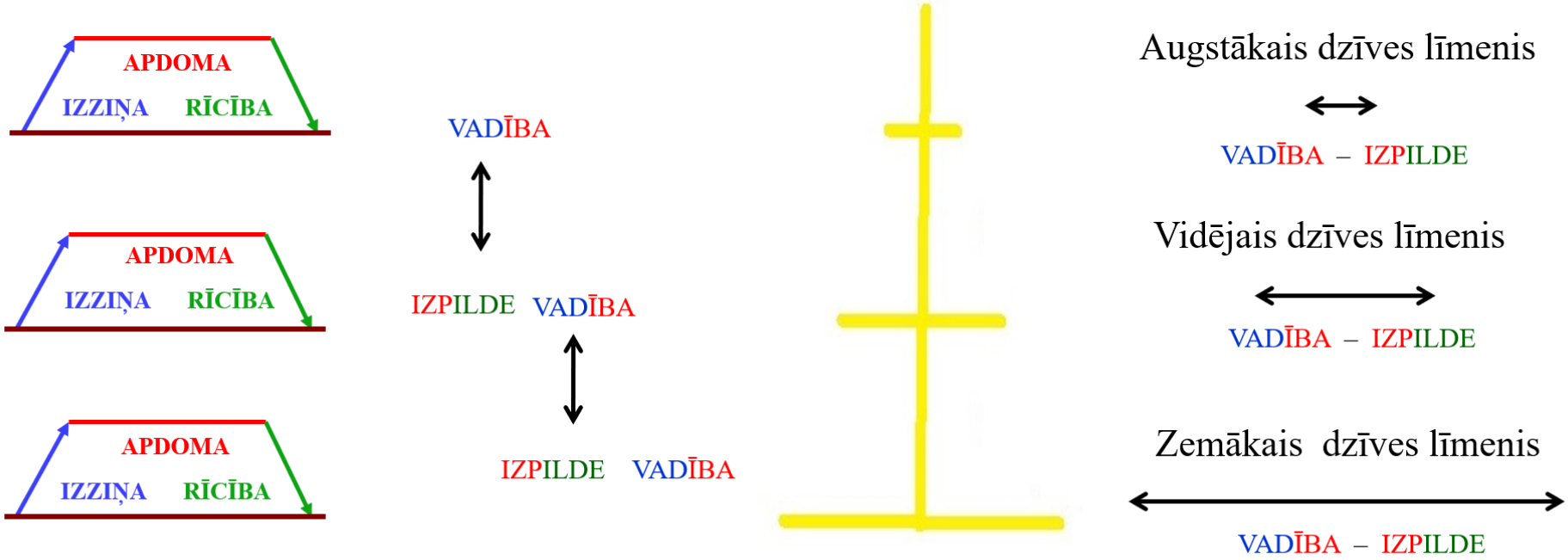

Sabiedrības dzīves ceļa dialektika

KOLEKTĪVĀ un INDIVIDUĀLĀ dzīvesveida kopsaistība - mijiedarbība

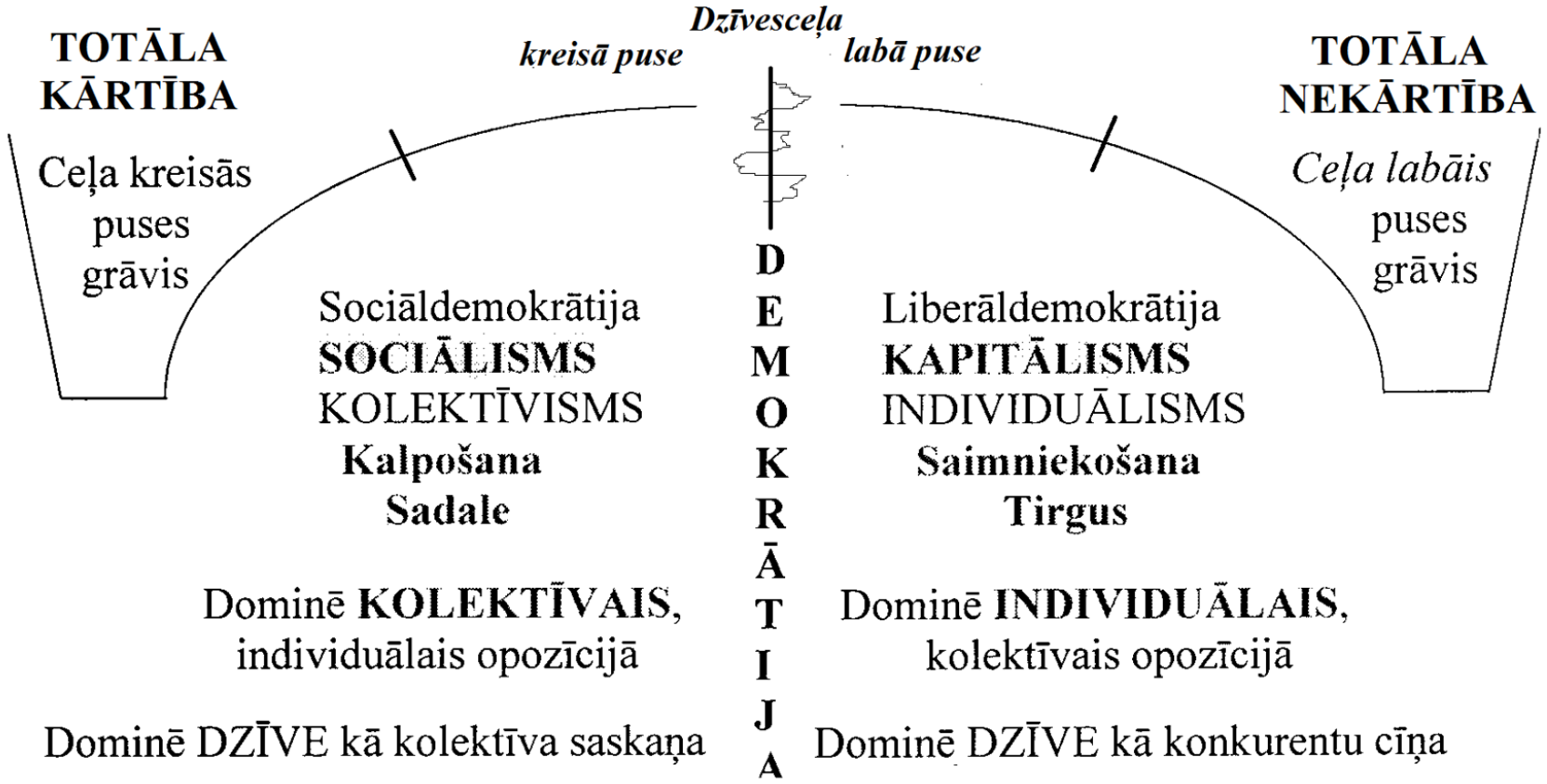

Rietumu SABIEDRĪBAS dzīves kultūras un civilizācijas attīstība

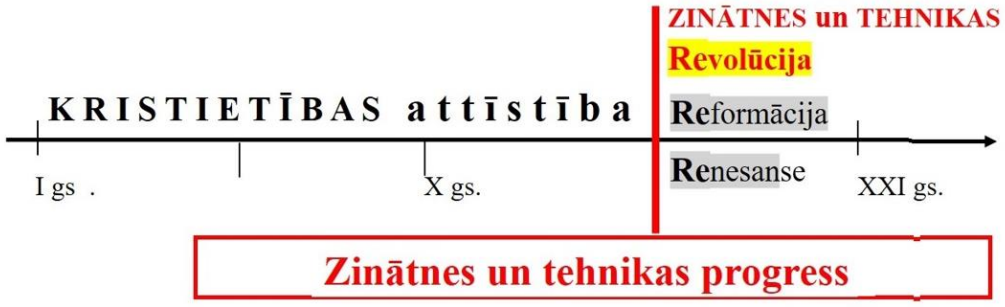

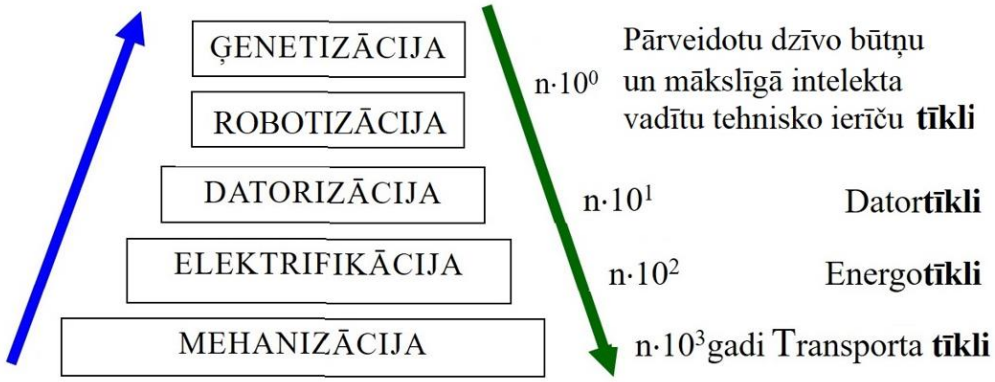

Sistēmu teorija dod vispārīgo sistēmiskās domāšanas vadulu:

VISA CĒLONIS UN VISA SEKAS IR VISA KOPSAISTĪBA

Diemžēl, bet 21.gs. ir sācies ar augošām bažām par zinātnes un tehnikas progresa radīto sasniegumu nesaprātīgu izmantošanu.

Lai arī šī parādība nav jauna, taču īpaši satrauc atbilstošo notikumu straujā un apjomīgā attīstība.

Šajā sakarā šodien arvien skaļāk un plašāk tiek paustas atziņas par cilvēces turpmākās attīstības ilgtspējīgi līdzsvarotas attīstības (sustainable development)

Būtisku ieguldījumu šeit var dot apzinātas sistēmiskās domāšanas attīstība, īpaši uzsverot vienotas pozitīvās vērtīborientācijas izšķirošo lomu dzīves procesu mērķtiecīgā vadībā.

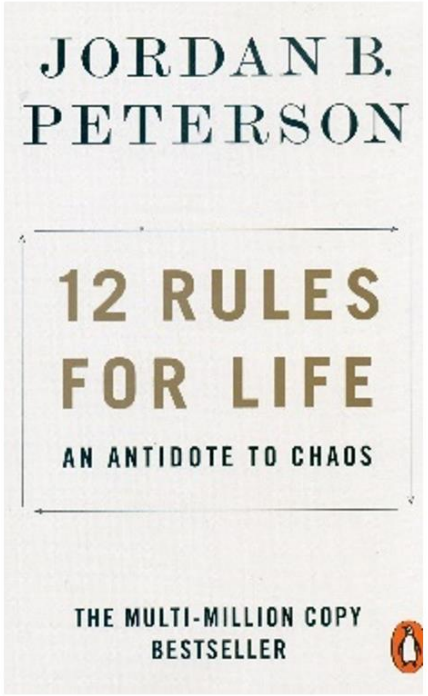

SABIEDRĪBAS DZĪVE -
MELI UN VARDARBĪBA
Globālā KRĪZE

VISUMS
DABA un TEHNIKA
Dzīvās būtnes
CILVĒCE -Sabiedrības –
cilvēkvide laikā un telpā
DZIMTA, ĢIMENE
CILVĒKS –
Visuma materiālās
pasaules daļas

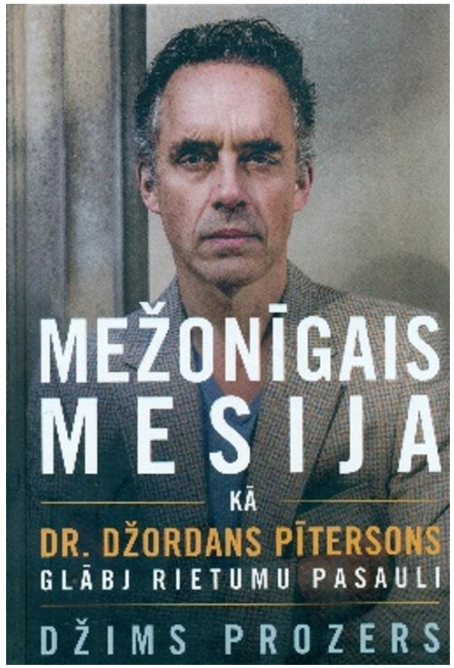

CILVĒCE kā sistēma telpā un laikā : cilvēkvides sistemoģija

CILVĒCE - VISUMA daļa, kas pašlaik pastāv attīstībā uz Saules sistēmas planētas ZEME

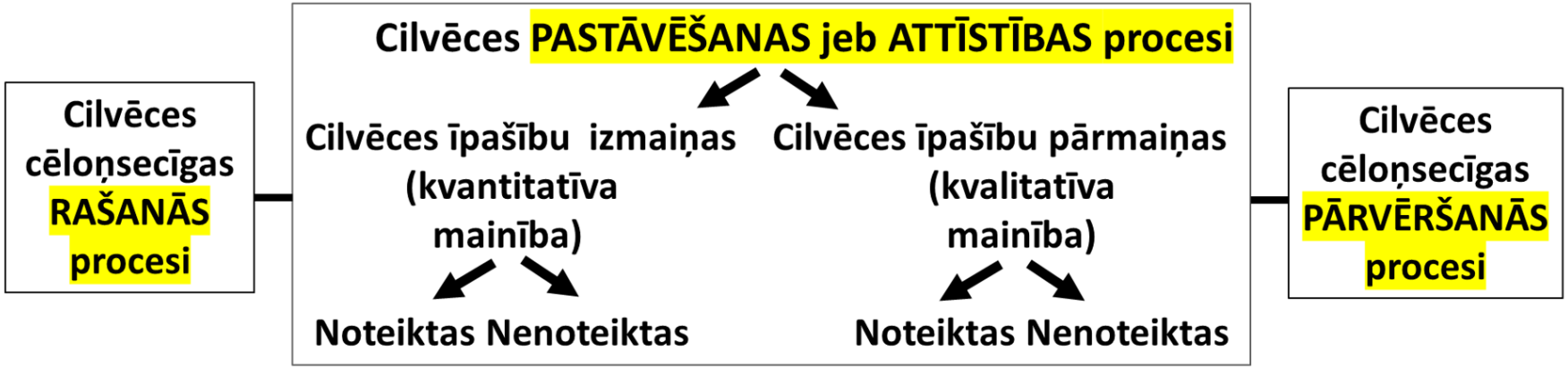

Lielās Domas ir vienkāršas, bet, lai pie tām nonāktu,
i r j ā p a c e ļ a s virs ikdienas sarežģītības !

Nopietni domāt Lielas Domas

par Visumu , Cilvēku, Dzīvi, Sabiedrību jau no "Sistemoloģijas" kursu apguves pirmajām dienām, nebaidīties no ikdienā neierastā skatījuma un redzējuma !

Apzināta cilvēkdarbība - augšup no prakses uz teoriju, tad apdoma un lejup no teorijas uz praksi - tikai tad ir sperts solis dzīvē uz priekšu

Ikdienas parādības (daudzveidīgas lietas un procesi) ap mums un mūsos

Studiju kurss SDSK1034 «DOMĀŠANAS SISTEMOLOĢIJA»

Lai sokas patstāvīgais darbs studiju desmitajā nedēļā!

Desmitās nedēļas tēmas studiju materiāli ir pieejami interneta vietnē šeit - aktīvā saite
https://failiem.lv/u/v8nmvgq4j

Vienpadsmitajā studiju nedēļā - kursa 2.daļas «SISTĒMU TEORIJAS VISPĀRĪGS PĀRSKATS» apzināšana

Attālināti tiešsaistē īstenotās grupas nodarbības notiek katras semestra studiju darba nedēļas otrdienā no plkst. 16:30 līdz 18:00
LU e-studiju Microsoft Teams vidē

Līdz pētījuma pārskata lielās puses iesniegšanai atlikušas 2 nedēļas!